

بسم

مبانی سازمان

و

مدیریت

تألیف: دکتر سیروس فخمی‌آذر

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

سرشناسه: فخمی آذر، سیروس، ۱۳۳۰-
 عنوان و پدیدآور: مبانی سازمان و مدیریت/تألیف: سیروس فخمی آذر
 مشخصات نشر: تبریز: دانشگاه آزاد اسلامی (تبریز)، ۱۳۹۰
 مشخصات ظاهری: ۴۱۱ ص: جدول، نمودار.
 فروست: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز؛ مدیریت صنعتی؛ ۱۲
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰۰-۰۸۱۰-۱
 یادداشت: فیفا
 یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Fundamentals of Organization and Management
 موضوع: مدیریت
 موضوع: سازمان
 شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۳۷/۵۲۲ HD
 رده‌بندی دیویی: ۶۵۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۸۱۹۱۱

عنوان کتاب: مبانی سازمان و مدیریت
 مؤلف: دکتر سیروس فخمی آذر
 ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
 تاریخ نشر: ۱۳۹۰
 نوبت چاپ: اول
 تیراژ: دو هزار جلد
 چاپ: مهتاب
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰۰-۰۸۱۰-۱
 قیمت: ۷۳/۰۰۰/- ریال

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز محفوظ است.

پیشگفتار

تداوم و بقاء زندگی اجتماعی انسان مستلزم تشکیل سازمان‌های گوناگون می‌باشد و اداره‌ی سازمان‌ها و تحقق اهداف آنها بدون وجود مدیران باتجربه و آشنا به علوم عصر در زمینه مدیریت و سازمان امکان‌پذیر نیست.

بدین جهت شناخت و آگاهی از مبانی و اصول سازمان و مدیریت و آشنایی با دانش اداره‌ی سازمان‌های مختلف که هر روزه با شیوه‌های گوناگون با آنها سر و کار داریم، برای همه‌ی انسان‌ها مخصوصاً برای مدیران ضروری است.

ضرورت آشنایی با مبانی و اصول سازمان و مدیریت به قدری مهم می‌باشد که در عصر حاضر بدون وجود مدیریت مؤثر، پیشرفت چشمگیری در جوامع بشری امکان‌پذیر نیست. حتی تفاوت کشورهای جهان امروز نه به امکانات و منابع مادی که به میزان بهره‌گیری و آشنایی آنها از فنون و علوم مدیریت بستگی دارد.

امید است کتاب حاضر گامی در جهت آشنایی خوانندگان محترم با اصول و مفاهیم سازمان و مدیریت باشد و زمینه‌ای در جهت پیشرفت مدیریت و سازمان‌های امروزی به شمار آید. چنانچه استادان محترم علم مدیریت، مدیران سازمان‌ها، دانشجویان و سایر صاحب‌نظران، نظر و پیشنهادی داشته باشند با انتقال آن به نگارنده باعث افتخار و مسرت خاطر وی خواهند شد. در اینجا بر خود لازم می‌دانم از کلیه اساتید محترم دانشگاهی که با ارائه نظرات و پیشنهادات مؤثر خود باعث پر بار شدن این کتاب نموده‌اند و همچنین از جناب آقای مهندس ستاری کارشناس انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز که در طول یک سال دوره‌ی زمانی تألیف اینجانب نهایت همکاری را داشته‌اند تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر سیروس فحیمی‌آذر

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

فهرست مطالب

۱	فصل اول: مفهوم مدیریت
۱	تعاریف مدیریت
۴	سیر تاریخی مدیریت
۵	اهداف مدیریت
۶	سطوح مدیریت
۷	هرم مدیریت
۱۰	مناطق مدیریت
۱۱	کارایی و اثربخشی
۱۲	مدیریت علم است یا هنر
۱۳	انواع شخصیت‌های مدیریتی
۱۵	اشاره‌ای به تئوری‌های مدیریت
۱۶	فرانوگرایی در مدیریت
۱۶	مفهوم فرانوگرایی
۱۹	مدیریت فرانوگرا
۲۲	وظایف مدیر
۲۳	مهارت‌های اصلی مدیران
۲۵	خصوصیات و رفتار مدیران
۲۸	نقش‌های مدیران
۲۹	ویژگی‌های یک مدیر موفق و شایسته
۳۰	مهارت‌های ده گانه مدیران فرهنگی برای تحول و توسعه فرهنگی
۳۵	مسئولیت‌های اجتماعی و اخلاقی مدیر
۳۹	فصل دوم: مفهوم سازمان
۳۹	تعریف سازمان
۴۰	اهمیت سازمان
۴۰	مراحل چرخه زندگی سازمان
۴۲	اکولوژی سازمان

۴۴	نمودار سازمان
۴۷	اصول سازمان
۴۹	انواع سازمانها
۵۱	فلسفه وجودی سازمانها
۵۲	حاکمیت سازمانی
۵۳	مفاهیم و فرایند معماری سازمانی
۵۷	مبانی و مفاهیم فرهنگ سازمانی
۷۱	تعریف ساختار سازمانی
۷۲	چهار رکن اصلی طراحی ساختار سازمانی
۷۳	انواع ساختار سازمانی
۷۵	ساختارهای جدید سازمانی
۸۳	ادھو کراسی
۸۵	سازمانهای قرن بیست و یکم
۸۷	ویژگیهای سازمانهای آینده
۹۱	فصل سوم: سیر تحول نظریه‌های مدیریت
۹۱	اندیشه‌های نخستین درباره‌ی مدیریت
۹۱	سیر تحول نظریه‌ها و روند شکل‌گیری مکاتب مدیریت
۹۳	۱. مکتب کلاسیک - سنتی
۹۷	۲. مکتب نئوکلاسیک - روابط انسانی
۱۰۰	۳. مکتب کمی
۱۰۲	۴. مکتب سیستمی - نظام‌گرا
۱۰۹	۵. مکتب اقتضایی
۱۱۱	۶. مکتب کیفیت پویا
۱۱۱	نظریه کمال مدیریت
۱۱۴	اشاره‌ای به پُست مدرنیسم (فرانوگرایی) در نظریه سازمان
۱۱۷	فصل چهارم: لزوم تغییر، نوآوری و خلاقیت در سازمان
۱۱۸	تغییر
۱۱۸	مفاهیم تغییر و نوآوری
۱۱۹	دیدگاه صاحب‌نظران

۱۲۰	فرایند تغییر
۱۲۱	نیروهای تغییر
۱۲۲	سطوح ایجاد تغییر در انسانها
۱۲۴	انواع تغییر
۱۲۴	مدیریت مقاومت در برابر تغییر
۱۲۶	تفاوت خلاقیت، نوآوری و تغییر
۱۲۷	تعریف خلاقیت
۱۲۹	مفهوم و ماهیت خلاقیت
۱۳۰	فرایند خلاقیت و نوآوری
۱۳۰	نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری
۱۳۱	تکنیک‌های خلاقیت و نوآوری
۱۳۲	شرایط ایجاد خلاقیت و نوآوری
۱۳۳	راهکارهای تقویت خلاقیت
۱۳۵	محرک‌های فرایند خلاقیت
۱۳۶	ویژگی‌های افراد خلاق
۱۳۷	ویژگی‌های مدیران خلاق
۱۴۰	لزوم نوآوری
۱۴۱	ویژگی‌های فرایند نوآوری
۱۴۲	عوامل تشدیدکننده خلاقیت و نوآوری
۱۴۴	موانع خلاقیت
۱۴۴	نقش مدیر در پرورش خلاقیت
۱۴۵	فرایند نوآوری در سازمان
۱۴۶	نهادینه کردن خلاقیت و نوآوری در سازمان
۱۴۸	مدلهای نوآوری سازمانی
۱۴۹	ایجاد جو مناسب خلاقیت سازمانی
۱۵۱	ویژگی‌های سازمان خلاق
۱۵۳	فصل پنجم: تصمیم‌گیری
۱۵۴	تعریف تصمیم‌گیری
۱۵۴	عوامل لازم برای تصمیم‌گیری

۱۵۷	مراحل تصمیم‌گیری
۱۵۸	فرایند تصمیم‌گیری
۱۵۹	عوامل مؤثر بر فرایند تصمیم‌گیری
۱۶۳	سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری
۱۶۵	انواع شیوه‌های تصمیم‌گیری
۱۶۶	عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری
۱۶۷	تصمیم‌گیری‌های مؤثر
۱۶۸	ویژگی‌های یک تصمیم خوب
۱۶۹	چهار خصیصه مهم تصمیم‌گیری
۱۷۴	الگوهای تصمیم‌گیری
۱۷۶	استفاده از مدل در تصمیم‌گیری
۱۷۷	ماهیت تصمیم‌گیری
۱۷۸	ماهیت تصمیم‌گیری‌های مدیریت
۱۸۳	نقاط ضعف در تصمیم‌گیری
۱۸۴	محدودیت محیطی مؤثر در تصمیم‌گیری
۱۸۵	محدودیت‌های سازمانی تصمیم‌گیری
۱۸۷	تصمیم‌گیری گروهی
۱۸۸	مزایا و محدودیت‌های تصمیم‌گیری گروهی
۱۸۹	تصمیم‌گیری و ارتباط آن با برنامه‌ریزی
۱۹۰	تصمیم‌گیری با برنامه و بدون برنامه
۱۹۳	فصل ششم: برنامه‌ریزی
۱۹۳	برنامه‌ریزی چیست؟
۱۹۳	فرایند برنامه‌ریزی
۱۹۵	مراحل برنامه‌ریزی
۱۹۶	چارچوب زمانی برنامه‌ریزی
۱۹۷	ماهیت برنامه‌ریزی
۱۹۸	ضوابط برنامه‌ریزی
۱۹۹	دیدگاه‌های متداول در برنامه‌ریزی
۲۰۰	گام‌های اساسی در برنامه‌ریزی

۲۰۱	مسئولیت برنامه‌ریزی
۲۰۲	برنامه‌ریزی مؤثر
۲۰۳	موانع برنامه‌ریزی
۲۰۴	محاسن و معایب برنامه‌ریزی
۲۰۵	نیروی کار برنامه‌ریزی
۲۰۶	نقش خلاقیت در برنامه‌ریزی
۲۰۷	اهمیت برنامه‌ریزی در سازمان
۲۰۸	سلسله مراتب برنامه‌های سازمان
۲۰۹	انواع برنامه‌ریزی سازمانی
۲۱۴	ارتباط برنامه‌های استراتژیک، تاکتیکی، عملیاتی
۲۱۵	مدیریت بر مبنای هدف
۲۱۹	مقایسه برنامه‌ریزی در شرکت‌های ژاپنی، آمریکایی و چینی
۲۲۱	برنامه‌های سازمانی ایجاد انگیزش در کارکنان
۲۲۷	فصل هفتم: سازماندهی
۲۲۷	تعریف سازماندهی
۲۲۸	گامهای پنجگانه سازماندهی
۲۲۹	انواع سازماندهی
۲۴۷	وظایف سازماندهی
۲۴۷	مزایای سازماندهی
۲۴۸	سازماندهی و تقسیم کار
۲۵۴	قدرت مدیران در سازمان
۲۵۷	مدیریت و تفویض اختیار
۲۶۰	صف و ستاد
۲۶۲	هماهنگی
۲۶۳	انواع هماهنگی
۲۶۳	اصول ایجاد هماهنگی
۲۶۴	نتایج هماهنگی
۲۶۴	ساز و کارهای ایجاد هماهنگی
۲۶۵	ارتباط بین برنامه‌ریزی و سازماندهی

۲۶۷	فصل هشتم: ارتباطات سازمانی
۲۶۷	تعریف ارتباطات
۲۶۸	اصول ارتباطات
۲۶۹	فرایند ارتباطات
۲۷۰	اهمیت ارتباط مؤثر
۲۷۰	انواع ارتباط
۲۷۴	ارتباط در آموزش
۲۷۵	موانع ارتباطات مؤثر بین فردی
۲۷۵	نقش ارتباطات در مدیریت
۲۷۷	ارتباطات در مکاتب مختلف
۲۷۸	انواع ارتباطات سازمانی
۲۸۰	موانع ارتباطات مؤثر سازمانی
۲۸۱	بهبود ارتباطات سازمان
۲۸۳	ایجاد شبکه‌های ارتباطی مؤثر در سطح سازمان
۲۸۴	فرهنگ و فاصله زمان در ارتباطات
۲۸۶	انواع سیستمها در زمینه ارتباطات
۲۸۸	رسانه‌های ارتباطی و میزان غنای آنها
۲۸۹	فصل نهم: رهبری
۲۸۹	رهبری چیست؟
۲۹۰	تعریف رهبری
۲۹۱	ویژگیهای رهبری
۲۹۲	ماهیت رهبری
۲۹۲	مشخصه‌های رهبری
۲۹۳	اصول پنج گانه اخلاق رهبری
۲۹۵	سبک‌های رهبری
۲۹۶	اثرات انتخاب سبک رهبری
۲۹۷	پیروان
۲۹۹	نظریه‌های رهبری
۳۰۵	انواع رهبری و رهبران

۳۰۶	نقش‌های جدید رهبری
۳۰۸	جانشین‌های رهبری
۳۰۸	تمایز مدیریت و رهبری
۳۰۹	رهبری در مقابل مدیریت
۳۱۲	رهبری گروهی
۳۱۲	رهبری تخصصی
۳۱۴	رهبری مدیریتی
۳۱۴	رهبری تحول‌گرا
۳۱۷	رهبری خدمتگزار
۳۱۹	رهبری در سازمانهای مجاری
۳۲۲	رهبری در سده بیست و یکم
۳۲۷	فصل دهم: انگیزش
۳۲۷	انگیزش چیست؟
۳۲۸	مفهوم انگیزش
۳۲۹	موقعیت‌های سه گانه تضاد انگیزش
۳۳۰	نظریه‌های انگیزشی
۳۳۰	الف) نظریه‌های ابتدایی انگیزش
۳۳۴	ب) نظریه‌های معاصر انگیزش
۳۵۲	قدرت انگیزه
۳۵۲	انگیزش در عمل
۳۵۵	فنون انگیزش و کاربرد آنها در سازمان
۳۵۹	فصل یازدهم: نظارت و کنترل
۳۵۹	نظارت یا کنترل چیست؟
۳۶۰	تعریف نظارت
۳۶۰	اهمیت نظارت
۳۶۱	اهمیت کنترل
۳۶۲	فرایند کنترل
۳۶۳	انواع کنترل
۳۶۴	ابزارهای کنترل

۳۶۶	سطوح نظارت و کنترل
۳۶۶	نقش هدفها و استراتژی‌ها در کنترل مدیریت
۳۶۶	متغیرهای کلیدی در طراحی کنترل مدیریت
۳۶۷	چه چیزهایی را باید کنترل کرد؟
۳۷۰	خصوصیات سیستم کنترل
۳۷۲	مشخصات سیستم کنترل مؤثر
۳۷۳	مناطق کنترل
۳۷۴	مقاومت در برابر کنترل
۳۷۵	رفع مقاومت در برابر کنترل
۳۷۷	کنترل به عنوان یک سیستم بازخورد
۳۷۷	مدیریت عملکرد
۳۸۵	فهرست منابع و مآخذ